

Horvátországi Magyar Református Keresztyén Egyház
Zsinati Tanácsa
HR-31327 Kopács, Petőfi Sándor u. 4.
Email: ref.croatia@gmail.com
web: www.reformatus.hr
Tárgy: Tájékoztató a horvátországi eseményekről
Ikt. 44/4/2021. – 7 oldal

Kedves Reformátusok,

Üdvözetünket küldjük a Horvátországi Magyar Református Keresztyén Egyház (HMRKE) Zsinati Tanácsa nevében!

A levelünkben foglaltakat azért szeretnénk megosztani, mert úgy gondoljuk, hogy a Magyarországi Református Egyház (MRE) valamely testületének tagjaként is felelősséget hordoztok a magyarországi és a horvátországi református egyházak között kialakult helyzetért.

Minden eddig megtörtént - és bizonyára kölcsönösen fájdalmasnak ítélt - esemény és megnyilatkozás ellenére is így az egytest tagjaként köszöntünk és kívánjuk Isten áldását munkátokra és életetekre.

Tájékoztató levelünk írásakor meghatározó számunkra az a tény, hogy itt és otthon is Gyülekezetek vannak mögöttünk és körülöttünk, kikért felelősséget hordozunk, és kiknek közös igei és történelmi öröksége több, mint bármelyikünk életútja, hivatala, vagy akár szolgálata. Egy egyedülállóan nehéz történelmi úttal a hátunk mögött valljuk meg: *„Csak az Úrnak nagy kegyelme, hogy még nincsen végünk...”*

Először el kellett szenvednünk az Anyaországtól való elszakítást, s a kisebbségben maradt nemzetrész barbár megszárlását és elnyomását, végül az elnyomó hatalom darabokra hullását, és ezzel együtt református népünk széttöredezését is.

A huszadik század „korábbi kegyetlenségeket meghaladó” európai háborújának frontvonalán a vonalak más-más oldalára kerültünk, és fiaink egymással szembeni lövészárkokba lettek kényszerítve. Menekülő és menekült nép lettünk, fizikai és lelki sebek sokaságával beborítva, és életünkért küzdve a szétszakadt és újra formálódó államtestek és az Anyaország határait át- meg átjárva kerestük a történelmi otthonainkhoz való hűség és a megmaradás közötti alig járható keskeny ösvényt.

Akik otthonról, az újságból, vagy akár egy-egy rövid látogatásból próbáltak tájékozódni sorsunk felől Horvátországban, úgy gondolhatták, hogy a háborús események egy-két év alatt mégiscsak lezajlottak, és a médiát is új világragédiák töltötték meg. Sajnos, nem így volt.

A magyar nemzeti kisebbség és református híveink számára a délszláv háború egy tíz éves háborús megpróbáltatás volt, melynek társadalmilag, politikailag még ma sincs vége... s melynek az egyik legsajnálatosabb része, hogy közben mi magunk is szétszakadtunk, melynek lefolyását az alábbiakban ténszerűen vázoljuk fel.

Mindezen események között Isten kegyelmét tapasztalhattuk meg, amikor a történelmi változások után egy sorsunk, sebeink és romjaink iránt érzékeny nemzeti kormányzati időben gyógyító, újjáépítő szeretettel fordultak felénk az Anyaországból, és ugyanezt tapasztalhattuk az MRE akkori Zsinata részéről is.

Ezért érintett a legfájdalmasabban bennünket az, ahogyan az anyaországi református egyház Zsinata és Elnöksége ebben a kivérzett és mégis a békességet kereső állapotunkban és magatartásunkban a horvát állam előtt diszkvalifikált és illegitim helyzetbe hozott bennünket. Ezek után már csak szomorú és érthetetlen bölcstelenségnek, valamint a jövő történetírásával számot nem vető magatartásnak, de nem is betartható határozatnak tűnik a párbeszédünket leállító, az elszakított testvérrel szembeni „tilalomfa” állítása. Félő, hogy ezek a mozdulatok a jövőben is nehezen gyógyuló sebeket hagynak és később még fájdalmasan visszaköszönhetnek.

Bízunk abban, hogy olvasóink nem kívánják magukat is leminősíteni az által, hogy „hallottam” hírekre támaszkodjanak, vagy sorsunk iránt érdektelenné váljanak, ezért kérjük, olvassátok el az alábbi esemény-naptárt, melynek hitelességéért országos, európai nyilvános fórumokon is készek vagyunk helytállni.

Ha némely kezdeményezésünk különösen sértőnek tűnik az MRE vezetői számára, azokat kérjük értsétek úgy, mint egy durván kitagadott és prédául vetett testvér élni és szolgálni akarásának megnyilvánulását. Ha az alábbiakban közölt felsorolásban (mely mögött tetemes hitelesített jegyzőkönyvi anyag áll) a hangvételünk tárgyyszerűbbre, de egyben ridegebbre is vált, sőt áttör rajta a keserűség is, kérjük ennek az emberi vonásnak a megértését is.

Ahogyan azt is kérjük testvéreileg elfogadni, hogy bár az MRE sokrendbeli hátrányos helyzetbe tudott hozni bennünket egy abszolút katolikus beállítottságú világban („*Roma dixit...*”), nem tehetjük, hogy ne keressünk kapcsolatokat közös köreinken kívül és ne védjük gyülekezeteinket a mindnyájunkat ért ellehetetlenítés feloldására.

Arra való tekintettel, hogy a napokban újfent megkaptuk a Dunamelléki Református Egyházkerület Püspöki Hivatalától az egyházkerület közgyűlésének egyik 2007-ben hozott határozatának (450800/18/2007 szám.) másolatát, szeretnénk tájékoztatni, hogy első lépésben KJPM elnöki hatáskörben 2007. novemberében, majd 2009. február 27.-én a HMRKE Zsinati Tanács határozatban a hivatkozott gyülekezet alapítás lehetőségét egyházunk felfüggesztette, majd zsinati ülésen hozott végzésében 2009. december 13-án megszüntette. A folyamatról többek között a Magyar Presbiteri Szövetség elnökét Budapesten a Paskál Otthonban 2009. június 15-én, és személyesen ft. Balog Zoltánt, jelenleg a Zsinat Elnökét 2009. augusztus 21.-én a Lendvay utcában 14.00 órai kezdettel tartott megbeszélésünkön szuperintendensünk és a zsinati jegyzőnk, valamint a zsinati titkárunk jelenlétében tájékoztattunk.

A Dunamelléki Református Egyházkerület Közgyűlésének fent idézett állásfoglalására és az azóta is irányunkban történt megnyilatkozásokra fókuszálva tisztelettel összefoglaljuk a Magyarországi Református Egyház és a horvátországi reformátusok közötti eseménynaplót 1993 és 2021 eddig eltelt napjai között.

Esemény-naptár

1991 nyara: Kitört a délszláv háború, melynek következtében az egykori Jugoszláviai Református Keresztyén Egyház (JRKE) egyes részei között teljes mértékben megszűnt az átjárhatóság és a kommunikáció lehetősége. A horvátországi területen élő református gyülekezetek egy része menekülni kényszerült, illetve szerb katonai megszállás alá került.

1993. január: Amikor a harcok és a front nyugat felé vonult, a megszállás alatt vagy menekültségben élő, de eredeti lakhelyüket tekintve a horvátországi részhez tartozó református gyülekezetek képviselői összegyűltek Eszéken. Az egykori JRKE szervezeti egységének felbomlása – az új politikai határok létrejötte miatt – teljesen

egyértelművé vált. A gyülekezetek képviselői tehát határoztak az új, horvátországi egyházi szervezet létrehozásáról Horvátországi Református Keresztyén Egyház (HRKE) néven. Ez volt az ún. első Zsinat, melyen a JRKE alkotmányát a jelenlévők a maguk részére érvényesnek fogadták el. A lelkészi feladatokat ellátó személyek közül felkérték a rangidős lévítát, hogy az új egyházat képviselje a megalakult horvát kormány, valamint a külföldi testvéregyházak előtt. Arra is felkérték, hogy az érvényes alkotmány 65. cikkelye értelmében a tisztújítást három hónapon belül szervezze meg. A megbízott az állami hivatalok előtti eljárásokban eljár, azonban az egyházi választásokat soha nem tartatta meg és a következő Zsinatra is csaknem nyolc évet kellett várni.

Megbízásától kezdve a külföldi segélyek és adományok a lévita-lelkész által fenntartott és ellenőrzött bankszámlára érkeztek, melyre rálátása – feleségén, mint az egyház általa, egyszemélyben megbízott pénztárosán kívül – senkinek nem volt. Erről a számláról történt az újjáépítési segélyek folyósítása, valamint a lelkészi javadalmak, járulékok kifizetése is. A megbízott döntött arról, hogy mely gyülekezetek részesülnek támogatásban, és melyek nem, valamint mely lelkészek kapnak fizetést, ill. mely lelkészek nem.

1995: Bár a fegyveres harcok megszűnésével lehetőség lett volna rá, az Alkotmány 48. cikkelye értelmében a zsinatot a képvisellel ideiglenesen megbízott lévita sem az előző, sem ebben az évben nem hívta össze.

1997: Az egyház lelkészi karába felvételt nyert egy református teológiai képzettséggel nem rendelkező, helyi pünkösdista teológus hallgató, majd egyházunkba áttért „lelkész”, aki az időközben létrehozott – és legitimitást nélkülöző – „püspöki hivatal” titkáraként végzett tevékenységével – a magyar református hitvallások és hagyományok, valamint az egyházjog ismeretének hiánya miatt – nagyban hozzájárult a menekültségben és a megszállás alatt élő lelkészek és gyülekezetek között egyébként is meglévő feszültség növeléséhez. A „püspöki hivatal” kötelezni próbálta a gyülekezeteket arra, hogy adminisztrációjukban (presbiteri gyűlések jegyzőkönyve, belső egyházi levelezés, gyülekezeti pecsétek és formanyomtatványok stb.) kizárólagosan a horvát nyelvet használják, valamint kísérlet történt arra is, hogy a nagyobb egyházi rendezvények és testületi tanácskozások (zsinat, zsinati tanács, lelkészértekezlet stb.) hivatalos nyelvűvé az egyházban élő horvát nyelvű kisebbségre való tekintettel a horvát váljon. Mindez a Magyarországi Református Egyház hivatalos képviselőinek tudta és biztatása mellett történt.

A presbitériumok számos esetben hangot adtak nemtetszésüknek a segélyek átláthatatlan és ellenőrizhetetlen kezelése és az erőszakos horvátosító és katolizáló törekvések miatt. Többször kérték a lévita-lelkészt az 1993 óta elmaradt alkotmányozó és tisztújító zsinat összehívására. Az MRE hivatalos képviselői (köztük püspök, külügyi megbízott, nyugalmazott teológiai tanár) ezalatt továbbra is támogatták a helyi erős központosító és horvátosító egyházpolitikát, próbálták megakadályozni a presbitériumok jogos igényeinek érvényre jutását, a zsinat-presbiteri elv érvényesülését, és próbálták megerősíteni az egyszemélyes „püspöki hivatal” kizárólagos egyházvezetői és döntési jogkörét.

1998. november: A lévita-lelkész összehívta a zsinatot. Ezt megelőzően az MRE hivatalos küldöttei mindvégig támogatták azt az elképzelését, hogy a zsinatot minden gyülekezetből 1 képviselővel hívja össze, így a 3-4 fős horvát szórványgyülekezetek képviselőinek segítségével sikerült volna törvényerőre emelni az addigi egyházi gyakorlatot. A nagyobb (gyakran 300-400 fős) magyar gyülekezetek ezt nem fogadták el. Végül közös megegyezéssel a gyülekezetek lélekszámával arányos képviselői számmal került összehívásra a Horvátországi Református Keresztyén Egyház (HRKE) második zsinata, melyen kilencvenegy alkotó tag volt jelen. A Zsinaton döntés született egy lelkészekből és presbiterekből álló hét fős Intéző Bizottság felállításáról, mely a tisztújításig átveszi az adminisztrációt a „püspöki hivataltól”, visszamenőleg ellenőrzi és a jövőben felügyeli az egyház gazdálkodását, gondoskodik az alkotmány és a tisztújítás előkészítéséről, valamint 1999 nyarára összehívja a következő zsinatot.

1998. november 26. A hétagú Intéző Bizottság megtartotta első ülését, amelyen jelen volt mind a hét megválasztott képviselő, és amelyen az Intéző Bizottság elnökévé egyhangúlag az egyik lelképásztort

választották. A Bizottság ezt követő ülésein sem a Zsinaton „tiszteletbeli püspök” címet kapott lévita, sem pedig a horvát gyülekezetek képviselője – a püspöki titkár – nem vett részt.

A decemberi és a januári hónapok folyamán az Intéző Bizottság többször tett kísérletet arra, hogy a zsinat rendelkezését végrehajtsa, az egyházi iratokat átvegye, illetve az addigi gazdálkodás menetét átvizsgálja, de a „püspöki hivatal”, ahol az iratok és számlák is találhatóak voltak, megtagadta az együttműködést.

1998. december: A nem létező „püspöki hivatal” saját hatáskörén belül érvényteleníteni akarta a novemberi zsinatot, s annak határozatait. A lévita-lelkész - immáron tiszteletbeli püspök – és titkára az állami szerveknél egyszemélyben eljárva új gyülekezeteket, sőt egyházmegyéket jegyzett be, melyeknek élére esperest nevezett ki. Hivatkozott arra, hogy ennek megtételére magyarországi egyházi vezetőkől is biztatást kapott.

A novemberi zsinaton résztvevő gyülekezetek presbitériumai és lelkészei írásban fordultak állásfoglalásért az MRE elnökségéhez és jogászához, a zsinat és határozatainak érvénytelenítése kapcsán. Majd 23 év telt el azóta, de ezekre a leveleikre mind a mai napig nem érkezett válasz.

A lelkészek egy része még ekkor is közvetlenül a képvisellel egykor megbízott lévítától kapta fizetését, így – egzisztenciális függősége miatt – nem mert kiállni saját presbitériuma ill. gyülekezete jogaiért, és ennek következtében a gyülekezetekben a lelkészek és a presbitériumok között hasadás következett be. (Példa erre Kórógy, Bellye, Várdaróc, Laskó, Sepse.) Ezekben a helyeken időközi rögtönzött „tisztújításra” került sor, melynek során a presbitériumot eltávolították, és új, immáron a lelkész és a „püspöki hivatal” koncepciójához hű presbitérium került kijelölésre (pl. Laskón, Sepsén, Várdarócon, Bellyén).

1999. január: A tiszteletbeli püspök és titkára megtagadta az együttműködést az Intéző Bizottsággal. A volt lévita püspök folytatólagos egyszemélyes, megbízatás nélküli képviselői tevékenysége és időközben napfényre került eljárásainak súlyosságai miatt az Intéző Bizottság január 23-dikán Lángh Endre lévítát kizárta a Horvátországi Református Keresztyén Egyházból. Ezt a soron következő harmadik, alkotmányozó zsinat megerősítette.

1999 február: A hozzájuk lojális lelkészek és újonnan kijelölt presbitériumok egybehívásával a régi vezetést „ellenzsinatot” tartott. A képviselők megjelenése többnyire a saját gyülekezetük akarata ellenében történt. Erre az alkalomra nem kaptak meghívást azok a gyülekezetek és lelkészek, akik az 1998. novemberi zsinat határozataihoz tartották magukat. Az elszakadás következményeire az MRE hivatalos küldöttje, Tamás Bertalan figyelmeztette a „tiszteletbeli püspököt”. Az „ellenzsinaton” résztvevők kinyilvánították szándékukat, mely szerint nem kívánnak tagja lenni az egykori Jugoszláviai Református Keresztyén Egyház jogfolytonos horvátországi egyházi részének, és megalakították és bejegyeztették „Horvátországi Református Keresztyén Egyház Püspöki Hivatala” néven az azóta újra nevet változtatott, jelenleg Horvátországi Református Keresztyén Kálvini Egyházat (Kálvini Egyház). Az 1993-ban bejegyzett HRKE és az újonnan bejegyzett „Püspöki Hivatal” bejelentője ugyanaz a személy, a lévita Lángh Endre volt. A „Püspöki Hivatal” bejegyzését követően Lángh az állami hivatalokban a HRKE azonosító számaira és névváltozásra hivatkozva fenntartotta a folyamatosság látszatát, miközben az Intéző Bizottság tagjait bélyegezte meg szakadárként.

1999. június: Az Intéző Bizottság – a februári események ellenére eredeti megbízatásának megfelelően folytatta munkáját és egybehívta a zsinatot, melyen elfogadták a dr. Tóth Albert egyházjogász, a Magyarországi Lelkészegyesület elnöke által felkérésre kidolgozott és a presbitériumok által megismert és megtárgyalt alkotmányt, valamint a választási szabályrendeletet, kiírták az egyházi választásokat, és határoztak arról, hogy élnek a nyolcvan éve először kínálkozó lehetőséggel, és az egyház nevébe illesztik a „magyar” jelzőt. Így lett az egyház új neve „Horvátországi Magyar Református Keresztyén Egyház” – HMRKE. A zsinatot követő hónapban megtartották a választásokat, s augusztusban beiktatták a gyülekezetek által megválasztott új közegyházi tisztségviselőket.

2001: A Lángh által 1997-ben kinevezett püspöki titkár a gondozására bízott két horvát ajkú gyülekezettel és a hozzájuk tartozó nagy értékű ingatlanokkal együtt kiszakadt a lévita-lelkész-féle egyházszervezetből, és önálló

református egyházat alapított "Horvátországi Protestáns Református Keresztyén Egyház" néven. Ennek vezetője a volt püspöki titkár, aki jelenleg az Anglikán Egyház püspöke. (2018-ban a Zágrábi Misszió egy része vált ki a Kálvini Egyházból egy 2002-ben felszentelt püspökhelyettes vezetésével.)

2002. június: Mái tisztázatlan körülmények között a debreceni református püspöki hivatalból egy levél indult útjára, mely a Zsinati Tanács és az MRE elnökségének határozatát tartalmazza a horvátországi reformátusokkal kapcsolatban. Néhány nap múlva egy hasonló tartalmú levél is napvilágot látott, melynek fejléce és pecsétje különbözik az előbbi rejtélyes levélétől (ugyanis az MRE Zsinati Irodájában nincs iktatva ilyen küldemény). Az MRE zsinati elnöksége, illetve zsinati tanácsa a mai napig nem tudta tisztázni a levél eredetét és legitimitását. Az illetékes horvát minisztérium erre az MRE Zsinatának elnöke aláírásával ellátott levélre hivatkozva nem írta alá a HMRKE-vel az egyházak működését garantáló állami támogatási szerződést, aminek következménye, hogy 8 gyülekezetben, vagyis a horvátországi reformátusság 60 százalékának körében a mai napig érvényesen

- megszüntetik a kommunizmus ideje alatt államosított egyházi vagyon kárpótlását ill. visszaszolgáltatását (temetők, iskolaépületek, termőföldek stb.),
- betiltják az iskolai hitoktatást,
- két templom használatát megtiltják a hatóságok a helybeli híveknek,
- az egyházi esketést – ellentétben más felekezetek gyakorlatával – nem ismerik el a hatóságok, így a hívek az egyházi szertartás mellett kénytelenek polgári házasságot is kötni,
- a lelkészek – s közvetve a velük egy háztartásban élő személyek – nem rendelkeznek egészségbiztosítással,
- a lelkészek nem rendelkeznek nyugdíjbiztosítással.

2002. november: Az MRE zsinatának lelkészi elnöke – annak ellenére, hogy Jakab Sándor, a HMDK ügyvezető elnöke, valamint a HMRKE lelkészi elnöke levélben előzetesen tájékoztatta őt a horvátországi körülményekről és történésekről – lelkésszé, illetve püspökké szentelte az 1993-ban megbízott lévitát a horvátországi Karancson. Nem tudható, az ez előtt, már 1995-ben állami nyugdíjba vonuló egykori lévitát milyen jogszabály, felhatalmazás, vagy indok alapján lehetett, és miért kellett lelkésszé, majd püspökké szentelni. Ugyanezen az alkalmon a magyarországi vezető püspök református lelkésszé szentelt három, református teológiai képzésben sosem részesült személyt is. Az eljárás megbotránkozást okozott a horvátországi reformátusság körében és degradálta az egyházba vetett bizalmat. A felszentelt személyek:

Lángh Endre, három éves képzésben részesült a volt Jugoszláviai Református Egyház lelkészei részéről. Anđel Károly a debreceni református teológián végzett a 70-es évek elején. Kinevezett lelkésze volt Szentlászlónak és Rétfalunak, lelkészként felszentelve 2002 előtt nem volt. Anđel Ilona, három évet végzett a debreceni teológián a 70-es években. Lelkészi beosztásban egyik gyülekezetben sem szolgált. Kanalas János Budapesten végzett a Református Teológiai Akadémián a 80-as évek elején. Segédlelkész volt Feketicsen, majd 1988-tól kinevezett lelkésze Hercegszöllősnak, Csúzának és Vörösmartnak. 2002 novemberében Karancson Budapest és Feketics után harmadszor szentelték lelkésszé. Hájek János, jelenleg a Kálvini Egyházban püspökhelyettes, református teológiát soha nem hallgatott. Branimir Bučanović az eszéki pünkösdista szemináriumon végzett személy. Lidija Dotlić szintén az eszéki pünkösdista szemináriumon végzett.

A megbotránkozást csak növelte 2011 júniusában a Kálvini Egyház laskói kinevezett lelkészenek, majd kinevezett esperesének, Csáti Szabó Lajosnak a püspöki beiktatását megelőző éjszaka történt felszentelése és gyülekezeti megválasztása a Generális Konvent jelenlévő legfőbb vezetőinek közreműködésével, melyről a magyarországi egyházi sajtó és annak nyomán más média is gyalázatosan cenzúrázott illetve félrevezető módon adott hírt. Hasonló módon történt a horvátországi Harasztiban Petar Sen eszéki pünkösdista szemináriumot végzett atyánkfia református püspökké szentelése is 2018 novemberében az MRE zsinati elnöke által, az odarendelt magyarországi és határon-túli református püspökök és eljárók közreműködésével. Példa nélküli, hogy az MRE a lelkészi hivatást ilyen mértékű simóniába taszította volna.

2003: A Horvát Kormány és a JRKE horvátországi jogutódja közötti állami támogatás ügyében csalárd módon

a HMRKE nevében a tiszteletbeli püspök aláírta a támogatási egyezményt, melynek jogtalan haszonélvezője jelenleg a HMRKE-ből kiszakadt és új egyházként 1999-ben megalakult Kálvini Egyház. Az egykori vallásügyi államtitkár így érte el a tiszteletbeli püspök beleegyezésével, hogy az egyház nevéből kikerüljön a „magyar” jelző, mondván; a világon sehol nincs „magyar” elnevezéssel bejegyzett református egyház...

2005: A Magyar Kormány által nyújtott újjáépítési segély kapcsán a Magyar Köztársaság Kormánya által megbízott, HMRKE-n kívüli és attól függetlenül működő érdekvédő civil szervezet (lebonyolító) elszámolási mulasztása miatt a kopácsi egyházi ingatlanra terhelt adósság kérdésében rendkívüli kölcsönért a HMRKE vezetősége a Dunamelléki Református Egyházkerület Püspöki Hivatalához fordult segítségért. Az Egyházkerület püspöke a pénzügyi segítségért cserébe a HMRKE-nek, mint egy egyházmegyének az Egyházkerület alá való bekebelezését állította feltételként, melyet a HMRKE lelkészi elnöke elutasított.

2005: A HMRKE Zsinati Tanácsa Magyarországon elindította a Kálvin János Presbiteri Missziót (KJPM), mely önálló egyházi szervezatként célul tűzte ki, hogy a fenti jogosítványoktól az MRE hivatalosai közreműködésével Horvátországban ellehetetlenült HMRKE részére magyarországi segítséggel biztosíthassa a belmisszióhoz szükséges javakat és jogosultságokat. 2006 szeptembere óta a Misszió az Arany Alkony Időszotthonok fenntartójaként négy budapesti helyszínen és egy Bp. környéki településen, összesen tizenkét intézményében mintegy 1700 nyugdíjas között végezte lelkészei és egyházi munkásai segítségével istentiszteleti és egyéb, hitélettel kapcsolatos munkáját. Oktatási intézményében tartott továbbképzések keretében 400 alkalmazott részére adott át a Misszió diakóniai munkához kapcsolódó ismereteket a képzéseiben.

2007. november: A DM Református Egyházkerület Közgyűlése tiltakozva a KJPM alapító okiratában foglalt azon kitétel ellen, mely kimondja, hogy a Misszió egyházközségeket alapíthat Magyarországon, a HMRKE-vel kapcsolatait felfüggeszti addig, amíg ennek a lehetőségnek a törlése meg nem történik. A Magyar Református Presbiteri Szövetség elnökével történt megbeszélést követően a KJPM elnöke a gyülekezetalapítás lehetőségét két évre felfüggesztette, majd megszüntette.

2008. május: Az MRE Zsinatának Elnöke a HMRKE szuperintendensének küldött levelében kijelentette, hogy „A Horvát Kormány Vallásügyi Bizottsága tudomásul: A Horvátországi Magyar Református Keresztyén Egyházat (HMRKE) a Magyarországi Református Egyház (MRE), mint az európai kultúrkör tagját és a 16. sz-i reformáció örökségét hordozó református egyházat tartja számon és Kopácsi Kettős János szuperintendenst (püspököt) tekinti törvényesen megválasztott vezetőjének. Ebből kifolyólag a Magyarországi Református Egyház támogatja a Horvátországi Magyar Református Keresztyén Egyház és a Horvát Kormány közötti kölcsönös érdekű szerződés aláírását. A HMRKE és törvényes képviselőjének címe: HR-31327, Kopács, Petőfi S. u. 4.”

2008. június: A Kárpát-medencei Magyar Református Generális Konvent (GK) a közös alkotmány tervezetében a horvátországi reformátusok megkérdezése nélkül beiktatta az alábbi kitélet: „a Horvátországi Református Egyház csatlakozásáig a Közös Zsinatban annak képviselői helyei a Dunamelléki Református Egyházkerületet illetik meg”.

2008. október: Az MRE Zsinatának Elnöke közleményben tudatja, hogy a 2008. májusában keltezett elismerő levél hamisítvány. A HMRKE szuperintendense az ügyben ismeretlen tettes ellen rendőrségi feljelentést tett.

2008. november: A Református Világszövetség alelnöke a két horvátországi egyház képviselőivel folytatott több éves egyeztető tárgyalásokat követően azt a következtetést vonta le a horvátországi reformátusok újraegyesítését munkáló tárgyalások megrekedése kapcsán, hogy az érdemi előrelépés akadálya a Lángh Endre lévita püspök által vezetett egyház elzárkózása a Horvát Állammal megkötött kölcsönös érdekű együttműködési szerződés alanyi körének bővítésével kapcsolatban. A két egyház közötti legfontosabb szervezeti különbségek a következők voltak: 1. a gyülekezetek jogi státusa (a HMRKE gyülekezetei - szemben a másik egyházzal,

ahol a püspöki hivatal minden egyházi ingatlan tulajdonosa - önálló jogi személyek, az ingatlanok és ingóságok felett a presbitériumok döntenek, elidegenítés esetén a felettes egyházi szerv hozzájárulásával), 2. a lelkészek és egyéb egyházi alkalmazottak jogi státusa (lelkészi és segédlelkészi minősítést csak református szakirányú egyetemi vagy főiskolai végzettség esetén nyerhetnek az egyházi szolgálatot végző személyek és a gyülekezetek választása alapján kerülnek beiktatásra – szemben a Kálvini Egyház gyakorlatával, ahol püspöki kinevezés útján válhat valaki lelkésszé, vagy nyerhet el egyházi állást), 3. minden horvátországi vallási felekezetet egyenlő jogok illetnek meg az Isten előtt és a társadalomban a Horvát Állam Alkotmánya szellemében egyaránt – szemben a másik református egyháztest véleményével, amely primátusra törekszik a református felekezetek között.

2009. december: A HMRKE X. Zsinatán a KJPM gyülekezetalapítási lehetőségét a zsinat visszavonta, egyben a horvátországi református közösség szervezeti jogutódlás kérdésében és egyházi ingatlanok tulajdon ügyében világi bírósági kereseteket adott be Horvátországban, melyek végzéseikben megerősítették a HMRKE igényét, illetve jelenleg is folyamatban vannak. Az eljárások során előfordult, hogy a Kálvini Egyház által tanúként beidézt MRE Zsinati Elnök (2016. január 16.), illetve Lángh Endre vallomását a Bíróság annak iratellenes voltára hivatkozva, illetve nem kellő ismeretek és önellenmondás miatt nem fogadta el.

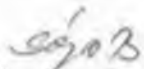
A szomorú történet jelenlegi folyamatában magunk is készek vagyunk Isten ígéje alapján megvizsgálni életünket és lépéseinket, és ismételten megerősítjük az egymásban kapott hitbéli egységünket. Tesszük ezt akkor is, ha értelmünk és tapasztalatunk sok tekintetben ennek ellene mondana.

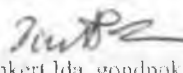
Abban a reményben, hogy írásunk nem az egymástól való elszakadásnak a végső dokumentálása, hanem az elszenvedésben is az újrainduló megbeszélések kezdete lehet, kívánunk az egytest hitének és reménységének megvallásával lelki bölcsességet és ismételt átgondolást mindnyájunk számára, és a békességes út további keresését és munkálását.

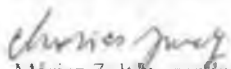
Jakab apostol 3:17-18 verseivel búcsúzom: „A felülről való bölcsesség először is tiszta, azután békészerető, méltányos, engedékeny, irgalommal és jó gyümölcsökkel teljes, nem részrehajló és nem képmutató. Az igazság gyümölcse békességben vetetik el azoknak, akik békességet teremtenek.”

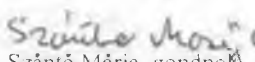
A HMRKE Zsinati Tanácsa
Sola Gratia.

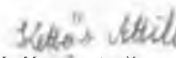
Kopács, 2021. április 19.

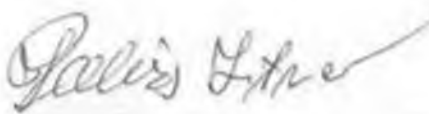

Sója Balint, főgondnok

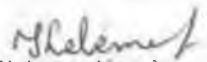

Pinkert Ida, gondnok

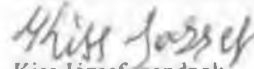

Móriéz Zoltán, gondnok

Szántó Mária, gondnok

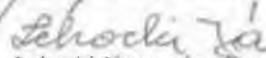

K. Kettős Attila,
zs. főjegyző

Palizs István, gondnok

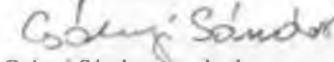

Kelemen József, gondnok

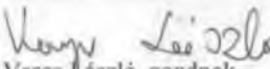

Kiss József, gondnok

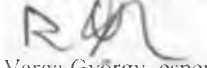

Gajnok István, gondnok

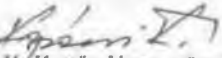

Lehocski János, pénztáros

Utzodi Ferenc, gondnok

Csányi Sándor, gondnok

Varga László, gondnok

Varga György, esperes

K. Kettős János, püspök